

U S T A W A

z dnia 2024 r.

o asystencji osobistej osób z niepełnosprawnościami¹⁾

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Ustawa określa:

- 1) zasady nabywania, zmiany i utraty prawa do asystencji osobistej osób z niepełnosprawnościami, zwanej dalej „asystencją osobistą”;
- 2) zasady, obszar i zakres przyznawania oraz świadczenia asystencji osobistej;
- 3) zadania realizatorów asystencji osobistej, zakres podmiotów mogących nimi być oraz zasady nadzoru nad działalnością realizatorów asystencji osobistej;
- 4) zadania organów władzy publicznej w sprawach asystencji osobistej.

2. Asystencja osobista jest formą indywidualnego wsparcia osoby z niepełnosprawnością w wykonywaniu czynności, których osoba ta nie może wykonywać na równi z innymi osobami bez korzystania z asystencji osobistej.

3. Asystencja osobista umożliwia osobie z niepełnosprawnością niezależne życie, o którym mowa w art. 19 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2012 r. poz. 1169 oraz z 2018 r. poz. 1217) i jest realizowana w sposób określony przez tę osobę.

Art. 2. Użyte w ustawie określenia i skróty oznaczają:

- 1) asystent osobisty – osobę udzielającą wsparcia użytkownikowi na zasadach określonych w ustawie;
- 2) doradztwo wzajemne – doradztwo w zakresie praktycznego korzystania z asystencji osobistej, oparte o własne doświadczenie wynikające z korzystania z asystencji osobistej, świadczone na rzecz użytkownika lub – jeśli jest to uzasadnione – osoby stale go wspierającej, przez doradcę wzajemnego – osobę z niepełnosprawnością jak

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawę z dnia 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego, ustawę z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, ustawę z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, ustawę z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody i ustawę z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej

najbardziej zbliżoną do niepełnosprawności użytkownika, lub osobę stale wspierającą taką osobę;

- 3) formularz samooceny – narzędzie pozwalające osobie z niepełnosprawnością na określenie własnych potrzeb w zakresie asystencji osobistej;
- 4) osoba stale wspierająca – osobę, która długotrwale, systematycznie i nieodpłatnie wspiera osobę z niepełnosprawnością w codziennym funkcjonowaniu;
- 5) realizator – realizatora asystencji osobistej, o którym mowa w art. 26 ust. 1;
- 6) superwizja asystencji osobistej – formę wsparcia asystentów osobistych służącą utrzymaniu wysokiego poziomu świadczonych przez nich usług, zachowaniu i wzmacnianiu kompetencji zawodowych, udzielaniu wsparcia, poszukiwaniu źródeł trudności w pracy i możliwości ich pokonywania;
- 7) użytkownik – osobę z niepełnosprawnością wspieraną przez asystenta osobistego na zasadach określonych w ustawie;
- 8) Zespół - wojewódzki zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 44, 858, 1089, 1165 i 1494).

Rozdział 2

Osoby uprawnione do asystencji osobistej

Art. 3. O prawo do asystencji osobistej, jeżeli umowy międzynarodowe nie stanowią inaczej, mogą ubiegać się:

- 1) osoby posiadające obywatelstwo polskie;
- 2) osoby umieszczone w pieczy zastępczej na podstawie orzeczenia sądu lub innego organu państwa obcego za zgodą sądu polskiego;
- 3) cudzoziemcy:
 - a) obywatele Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego albo Konfederacji Szwajcarskiej,
 - b) jeżeli wynika to z wiążących Rzeczpospolitą Polską dwustronnych umów międzynarodowych o zabezpieczeniu społecznym,
 - c) przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z korzystaniem z mobilności krótkoterminowej pracownika kadry kierowniczej, specjalisty lub

pracownika odbywającego staż w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa na warunkach określonych w art. 139n ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, jeżeli zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z wyłączeniem cudzoziemców, którym zezwolono na pobyt i pracę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres nieprzekraczający 9 miesięcy, chyba że dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej,

d) przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:

- na podstawie wizy krajowej w celu prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych, lub
- w związku z korzystaniem z mobilności krótkoterminowej naukowca na warunkach określonych w art. 156b ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,
- z wyłączeniem cudzoziemców, którym zezwolono na pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres nieprzekraczający 6 miesięcy, chyba że dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej,

e) przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywatele Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, o których mowa w art. 10 ust. 1 lit. b, d, e lub f Umowy z dnia 24 stycznia 2020 r. o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (Dz. Urz. UE L 29 z 31.01.2020, str. 7, z późn. zm.¹⁾)

– mający miejsce zamieszkania i przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 4. 1. O prawo do asystencji osobistej mogą ubiegać się osoby, o których mowa w art. 3:

- 1) które ukończyły 18 rok życia do ukończenia 65. roku życia, i które w zakresie poziomu potrzeby wsparcia, o którym mowa w art. 4b ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych uzyskały co najmniej 80 punktów;

¹ Zmiany wymienionej umowy zostały ogłoszone w Dz.Urz. UE L 187 z 12.06.2020, str. 12, Dz.Urz. UE L 225 z 14.07.2020, str. 53, Dz.Urz. UE L 443 z 30.12.2020, str. 3, Dz.Urz. UE L 43 z 24.02.2022, str. 84 oraz Dz.Urz. UE L 131 z 05.05.2022, str. 9

- 2) które ukończyły 13 rok życia do ukończenia 18. roku życia, i które posiadają:
- a) orzeczenie o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo
 - b) orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności.

2. Jeżeli osoba, o której mowa w ust. 1 pkt 1, nabyła prawo do asystencji osobistej przed ukończeniem 65. roku życia, jest uprawniona do korzystania z asystencji osobistej po ukończeniu 65. roku życia do upływu okresu, na który została wydana decyzja.

3. Jeżeli osoba, o której mowa w ust. 1 pkt 2, ukończyła 18 rok życia, przysługuje jej dotychczas ustalona miesięczna liczba godzin asystencji osobistej, nie dłużej niż przez 3 miesiące. Jeżeli osoba ta złożyła wniosek o ustalenie prawa do asystencji osobistej w tym okresie, zachowuje ona prawo do dotychczas ustalonej miesięcznej liczby godzin asystencji osobistej do czasu prawomocnego rozpoznania tego wniosku.

Rozdział 3

Zakres prawa do asystencji osobistej

Art. 5. 1. Liczba godzin asystencji osobistej ustalana jest w wymiarze miesięcznym.

2. Godziny asystencji osobistej sprawozdaje się za każdy miesiąc oraz rozlicza się w okresach kwartalnych.

3. Jeżeli użytkownik nie wykorzystał godzin asystencji w danym miesiącu, może on wykorzystać te godziny w kolejnych miesiącach, jednak nie więcej niż dwukrotność liczby godzin asystencji osobistej ustalonej w wymiarze miesięcznym, o której mowa w ust. 1.

Art. 6. 1. W przypadku osób, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 1:

- 1) minimalna miesięczna liczba godzin asystencji osobistej wynosi 30;
- 2) maksymalna miesięczna liczba godzin asystencji osobistej wynosi 240.

2. W przypadku osób, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 2:

- 1) minimalna miesięczna liczba godzin asystencji osobistej wynosi 30;
- 2) maksymalna miesięczna liczba godzin asystencji osobistej wynosi 80.

3. Zespół, ustala miesięczną liczbę godzin asystencji osobistej, oceniając rodzaj i intensywność potrzebnego wsparcia w wykonywaniu czynności, których osoba ta nie może wykonywać na równi z innymi osobami bez korzystania z asystencji osobistej, na podstawie:

- 1) formularza oceny potrzeb w zakresie asystencji osobistej;
- 2) obserwacji;
- 3) wywiadu bezpośredniego.

4. Minister właściwy do sprawy zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, formularz oceny potrzeb w zakresie asystencji osobistej, uwzględniając w nim wskaźniki dotyczące obecnej i planowanej aktywności życiowej, w tym zawodowej i społecznej, mając na względzie konieczność poprawnej weryfikacji potrzeb osoby z niepełnosprawnością oraz zapewnienie jej odpowiedniego zakresu wsparcia.

Rozdział 4

Ustalanie prawa do asystencji osobistej

Art. 7. 1. Prawo do asystencji osobistej ustala Zespół, na wniosek osoby z niepełnosprawnością, albo, za zgodą osoby z niepełnosprawnością, na wniosek jej opiekuna prawnego lub osoby stale wspierającej, osoby pełniącej funkcję rodziny zastępczej wobec osoby z niepełnosprawnością, prowadzącego rodzinny dom dziecka w którym osoba z niepełnosprawnością przebywa lub dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, w której osoba z niepełnosprawnością przebywa.

2. Wniosek o ustalenie prawa do asystencji osobistej może złożyć również osoba z niepełnosprawnością, która jest ubezwłasnowolniona. Wniosek taki może złożyć także opiekun prawny lub osoba stale wspierająca osobę ubezwłasnowolnioną. Od wniosku złożonego przez opiekuna prawnego lub osobę stale wspierającą osobie ubezwłasnowolnionej przysługuje sprzeciw.

3. Wniosek składa się do Zespołu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby z niepełnosprawnością, której dotyczy wniosek.

4. Wniosek zawiera dane dotyczące osoby z niepełnosprawnością obejmujące:

- 1) imię i nazwisko;
- 2) datę wydania ostatecznej decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia, o której mowa w art. 6b³ ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, określenie organu, który ustalił poziom potrzeby

wsparcia oraz okres ważności tego ustalenia, w przypadku osób posiadających decyzję ustalającą poziom potrzeby wsparcia;

- 3) adres miejsca zamieszkania, a w przypadku osób nieposiadających miejsca zamieszkania – adres pobytu;
- 4) płeć;
- 5) obywatelstwo;
- 6) numer PESEL, a w przypadku, gdy nie nadano numeru PESEL – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość;
- 7) dane kontaktowe (numer telefonu, adres korespondencyjny i, jeżeli posiada, adres poczty elektronicznej).

5. W przypadku gdy wniosek złożyła osoba inna niż osoba z niepełnosprawnością, wniosek zawiera również dane tego wnioskodawcy:

- 1) imię i nazwisko;
- 2) adres miejsca zamieszkania;
- 3) dane kontaktowe (numer telefonu, adres korespondencyjny i, jeżeli posiada, adres poczty elektronicznej).

6. Do wniosku dołącza się formularz samooceny potrzeb w zakresie asystencji osobistej, odnoszący się do obszarów wskazanych w art. 15 ust.1 oraz zawierający inne istotne informacje dotyczące sytuacji wnioskodawcy.

7. Informacje przedstawione we wniosku i załącznikach składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

8. Wniosek i załączniki do wniosku, o których mowa w ust. 1-7, składa się za pomocą:

- 1) profilu informacyjnego utworzonego w systemie teleinformatycznym udostępnionym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych; albo
- 2) systemu teleinformatycznego utworzonego przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, po uwierzytelnieniu wnioskodawcy przy użyciu profilu zaufanego, profilu osobistego, innego środka identyfikacji elektronicznej wydanego w systemie identyfikacji elektronicznej przyłączonym do węzła krajowego identyfikacji elektronicznej, o którym mowa w art. 21a ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 5 września 2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej (Dz. U. z 2024 r. poz.

1725), adekwatnie do poziomu bezpieczeństwa środka identyfikacji elektronicznej wymaganego dla usług świadczonych w tym systemie, danych weryfikowanych za pomocą kwalifikowanego certyfikatu podpisu elektronicznego, jeżeli te dane pozwalają na identyfikację i uwierzytelnienie wymagane w celu realizacji usługi online, albo innych technologii, jeżeli zostaną udostępnione w tym systemie.

10. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, na pisemny lub ustny wniosek osoby, o której mowa w ust. 1, powiat właściwy ze względu na miejsce pobytu tej osoby zapewnia pomoc w poprawnym złożeniu wniosku i załączników osobie z niepełnosprawnością w miejscu jej pobytu. W razie potrzeby powiat właściwy ze względu na miejsce pobytu tej osoby zapewnia osobie z niepełnosprawnością dostęp do środków technicznych umożliwiających złożenie wniosku i załączników.

11. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wzór wniosku o ustalenie prawa do asystencji osobistej wraz z wzorem formularza samooceny potrzeb w zakresie asystencji osobistej,
- 2) sposób zapewniania przez właściwy powiat pomocy w poprawnym złożeniu wniosku i załączników osobie z niepełnosprawnością w miejscu jej pobytu oraz dostępu do środków technicznych umożliwiających złożenie wniosku i załączników

– mając na względzie konieczność poprawnej weryfikacji potrzeb osoby z niepełnosprawnością, zapewnienie jej odpowiedniego zakresu wsparcia, jak również zapewnienie efektywności realizacji oraz dostępności procesu składania wniosku o ustalenie prawa do asystencji osobistej, w szczególności uwzględniając aktywne przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu osób chcących złożyć wniosek o ustalenie prawa do asystencji osobistej.

Art. 8. 1. Prawo do asystencji osobistej ustala się na podstawie oceny funkcjonowania osoby ubiegającej się o prawo do asystencji, w oparciu o obserwację, wywiad bezpośredni oraz informacje wskazane w formularzu samooceny, przy zastosowaniu formularza oceny potrzeb w zakresie asystencji osobistej.

2. Ustalenia prawa do asystencji osobistej dokonuje się, za zgodą osoby ubiegającej się o ustalenie prawa do asystencji osobistej w miejscu jej stałego pobytu, o którym mowa w art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2024 r. poz. 736 i 854), na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, albo w siedzibie Zespołu albo w miejscu przez niego wyznaczonym, spełniającym warunki, o których mowa w art. 6 pkt 1 ustawy z dnia 19

lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1411).

3. Ustalenia prawa do asystencji osobistej dokonują co najmniej dwuosobowe składy spośród członków Zespołu.

4. Do składu, o którym mowa w ust. 3, należy osoba z niepełnosprawnością jak najbardziej zbliżoną do rodzaju niepełnosprawności osoby z niepełnosprawnością, której dotyczy wniosek o ustalenie prawa do asystencji osobistej. W przypadku, gdy dany rodzaj niepełnosprawności uniemożliwia pełnienie funkcji członka składu, do składu wchodzi osoba stale wspierająca osobę z niepełnosprawnością jak najbardziej zbliżoną do rodzaju niepełnosprawności osoby z niepełnosprawnością, której dotyczy wniosek o ustalenie prawa do asystencji osobistej.

5. Członkom składu, o którym mowa w ust. 3, przysługuje ochrona prawna przewidziana dla funkcjonariuszy publicznych.

6. Ustalenie prawa do asystencji osobistej i odmowa ustalenia tego prawa następują w drodze decyzji.

7. Decyzję wydaje się na okres maksymalnie 4 lat.

8. W decyzji, o której mowa w ust. 6 określa się:

- 1) miesięczny wymiar godzinowy asystencji osobistej;
- 2) poziom stawki godzinowej asystenta osobistego;
- 3) zakres szkoleń specjalistycznych przysługujących asystentom osobistym użytkownika;
- 4) okres, w którym przysługuje osobie z niepełnosprawnością prawo do asystencji osobistej;
- 5) inne szczególne potrzeby użytkownika związane z asystencją osobistą.

9. Decyzję wydaje Zespół w oparciu o ustalenia składu, o którym mowa w ust. 3.

10. Od decyzji przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy w terminie 30 dni od daty jej doręczenia. Wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy składa się do Zespołu, który wydał decyzję.

11. Wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy rozpatruje inny skład niż wydający decyzję, od której został złożony wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy, spośród członków Zespołu.

12. Od decyzji Zespołu wydanej w wyniku ponownego rozpatrzenia wniosku nie przysługuje odwołanie.

13. W sprawach nieuregulowanych w ust. 1-12 stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. — Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572).

14. Do rozpoznania spraw sądowoadministracyjnych w rozumieniu ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. — Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2024 r. poz. 935 i 1685) właściwy jest wojewódzki sąd administracyjny, na którego obszarze właściwości ma miejsce zamieszkania osoba ubiegająca się o ustalenie prawa do asystencji osobistej lub użytkownik.

15. Osobie, która uzyskała ostateczną decyzję o ustaleniu prawa do asystencji osobistej przekazuje się na adres wskazany w tej decyzji dane umożliwiające dostęp do systemu teleinformatycznego asystencji osobistej, o którym mowa w art. 34.

16. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowy sposób postępowania przy wydawaniu decyzji ustalających prawo do asystencji osobistej, kwalifikacje oraz sposób powoływania i odwoływania członków wojewódzkich zespołów ustalających prawo do asystencji osobistej, a także sposób działania tych składów,
- 2) tryb szkolenia i minima programowe szkoleń dla członków wojewódzkich zespołów ustalających prawo do asystencji osobistej – mając na względzie zachowanie jednolitości stosowania przez zespoły orzekające narzędzia do oceny poziomu potrzeby wsparcia oraz rzetelnej oceny poziomu potrzeby wsparcia,
- 3) możliwe zakresy innych szczególnych potrzeb użytkowników związanych z asystencją osobistą,
- 4) możliwe zakresy szkoleń specjalistycznych przysługujących asystentom osobistym – uwzględniając konieczność zapewnienia jednolitości, rzetelności, efektywności, ustalania prawa do asystencji osobistej, jak również podmiotowego traktowania osoby ubiegającej się o ustalenie prawa do asystencji osobistej, jak również konieczność zapewnienia efektywnego oraz zindywidualizowanego sposobu korzystania z asystencji osobistej oraz wysoką jakość jej świadczenia.

Art. 9. 1. Kolejna decyzja ustalająca prawo do asystencji osobistej może zostać wydana na wniosek złożony nie wcześniej niż 6 miesięcy przed upływem okresu, na który została wydana dotychczasowa decyzja. Decyzja ta staje się wykonalna bezpośrednio po upływie okresu, na który została wydana dotychczasowa decyzja.

2. Użytkownik, albo, za zgodą osoby ubezwłasnowolnionej, jego opiekun prawny lub osoba stale wspierająca może wystąpić z wnioskiem o ponowne ustalenie prawa do asystencji osobistej w przypadku zmiany jego potrzeb.

3. Decyzja, wydana na wniosek, o którym mowa w ust. 2, uchyla w całości dotychczas obowiązującą decyzję z dniem, w którym stała się ostateczna.

Rozdział 5

Wybór realizatora i asystenta osobistego

Art. 10. 1. Użytkownik dokonuje wyboru realizatora albo wybiera tryb wskazany w art. 11, za pomocą systemu, o którym mowa w art. 34.

2. Użytkownik może korzystać z asystencji osobistej organizowanej i realizowanej przez jednego realizatora.

3. Użytkownik może dokonać zmiany realizatora po upływie miesiąca od dnia złożenia:

- 1) wypowiedzenia kontraktu trójstronnego, o którym mowa w art. 12 ust. 1, albo
- 2) wypowiedzenia umowy o świadczenie asystencji osobistej, o której mowa w art. 14 ust. 6

— liczonego od ostatniego dnia miesiąca, w którym złożył wypowiedzenie.

4. Przed zawarciem kontraktu trójstronnego, o którym mowa w art. 12, użytkownik może zmienić realizatora lub wybrać tryb wskazany w art. 11 przed upływem okresu wypowiedzenia.

Art. 11. 1. Użytkownik i realizator wspólnie wybierają asystenta osobistego spośród kandydatów na asystentów osobistych wpisanych do rejestru, o którym mowa w art. 36.

2. Wybór, o którym mowa w ust. 1, może nastąpić w taki sposób, że użytkownik wskazuje kandydata na asystenta osobistego, a realizator zawiera z użytkownikiem oraz tak wskazanym asystentem osobistym kontrakt trójstronny.

3. W przypadku niewskazania kandydata na asystenta osobistego przez użytkownika lub niezawarcia umowy z asystentem osobistym przez realizatora, realizator wskazuje co najmniej dwóch kandydatów, którzy są zdolni do świadczenia asystencji osobistej użytkownikowi zgodnie z potrzebami wskazanymi w formularzu samooceny potrzeb w zakresie asystencji osobistej, spośród kandydatów na asystentów osobistych wpisanych do rejestru, o którym mowa w art. 36.

4. Użytkownik może wybrać asystenta osobistego spośród kandydatów wskazanych przez realizatora.

5. W przypadku użytkownika niepełnoletniego lub ubezwłasnowolnionego, wyboru asystenta osobistego dokonuje użytkownik, za zgodą przedstawiciela ustawowego, osoby pełniącej funkcję rodziny zastępczej wobec niepełnoletniego, osoby prowadzącej rodzinny dom dziecka, w którym niepełnoletni przebywa lub dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, w której niepełnoletni przebywa.

6. Kandydaci zaproponowani przez realizatora, o których mowa w ust. 3 i 4, muszą spełniać co najmniej jeden z dwóch poniższych warunków:

- 1) posiadać kwalifikacje co najmniej w jednym z następujących kierunków: asystent osoby niepełnosprawnej, opiekun osoby starszej, opiekun medyczny, pedagog, psycholog, terapeuta zajęciowy, pracownik socjalny, pielęgniarka, fizjoterapeuta;
- 2) posiadać co najmniej 6-miesięczne, udokumentowane doświadczenie w udzielaniu bezpośredniego wsparcia osobom niepełnosprawnym, w szczególności doświadczenie zawodowe lub udzielanie wsparcia osobom niepełnosprawnym w formie wolontariatu.

7. W przypadku gdy użytkownik przebywa w podmiocie, o którym mowa w art. 21 ust. 2 lub korzysta z usług wskazanych art. 22 ust. 2, asystentem osobistym nie może być osoba zatrudniona w ramach stosunku pracy lub w ramach umowy cywilnoprawnej w tym podmiocie.

8. Realizator może zaangażować asystenta osobistego do świadczenia asystencji osobistej:

- 1) na podstawie umowy o pracę, lub
- 2) na podstawie umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z przepisami Kodeksu cywilnego stosuje się przepisy dotyczące umowy zlecenia, wykonywaną osobiście, lub
- 3) jako osobę prowadzącą własną, jednoosobową działalność gospodarczą lub osobę fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej, o ile osoba prowadząca działalność gospodarczą, którą Realizator angażuje do świadczenia asystencji osobistej, wykonuje ją osobiście.

9. Użytkownik ma prawo korzystać ze wsparcia więcej niż jednego asystenta osobistego jednocześnie, w tym samym czasie i miejscu.

Art. 12. 1. Po dokonaniu wyboru asystenta osobistego w trybie określonym w art. 11, w celu rozpoczęcia korzystania z asystencji osobistej użytkownik, realizator oraz asystent osobisty, który te usługi będzie wykonywać zawierają kontrakt trójstronny.

2. Kontrakt trójstronny obejmuje w szczególności:

- 1) wskazanie zakresu świadczeń stron kontraktu oraz skutków ich niewykonania lub nienależytego wykonania;
- 2) datę rozpoczęcia i zakończenia świadczenia asystencji osobistej;
- 3) miesięczną liczbę godzin asystencji osobistej realizowaną przez asystenta osobistego;
- 4) wysokość wynagrodzenia asystenta osobistego za godzinę świadczenia asystencji osobistej użytkownikowi;
- 5) szczegółowy i indywidualnie ustalony dla danego użytkownika zakres czynności i działań świadczonych przez asystenta osobistego;
- 6) wskazanie sposobu organizacji zastępstwa za asystenta osobistego, w sytuacji, gdy czasowo nie będzie on zdolny do świadczenia asystencji osobistej;
- 7) zakres szkoleń specjalistycznych przysługujących asystentowi osobistemu;
- 8) klauzulę poufności;
- 9) inne ustalenia i informacje istotne dla kompleksowego i efektywnego świadczenia asystencji osobistej.

3. Jeżeli użytkownik korzysta ze wsparcia więcej niż jednego asystenta osobistego, zawiera odrębny kontrakt trójstronny z każdym z tych asystentów.

4. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, wzór kontraktu trójstronnego, o którym mowa w ust. 1, uwzględniając konieczność efektywnego świadczenia asystencji osobistej oraz zagwarantowania praw i obowiązków wszystkich stron kontraktu.

Art. 13. 1. Obsługa zarządzania asystencją osobistą odbywa się w systemie teleinformatycznym asystencji osobistej, o którym mowa w art. 34.

2. Prawo do asystencji osobistej jest realizowane po rejestracji użytkownika w systemie teleinformatycznym asystencji osobistej, o którym mowa w art. 34. W przypadku osób niepełnoletnich i ubezwłasnowolnionych obowiązku ich rejestracji dokonuje opiekun prawny lub osoba stale wspierająca, osoba pełniąca funkcję rodziny zastępczej wobec niepełnoletniego, osoba prowadząca rodzinny dom dziecka, w którym niepełnoletni przebywa lub dyrektor placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, w której niepełnoletni przebywa.

3. Aktywacja zarządzania asystencją osobistą w systemie teleinformatycznym asystencji osobistej, o którym mowa w art. 34, następuje przy pomocy danych, o których mowa w art. 7 ust. 4.

4. Użytkownik na bieżąco aktualizuje dane zapisane w swoim profilu informacyjnym w systemie teleinformatycznym asystencji osobistej, o którym mowa w art. 34.

Art. 14. 1. Pełnoletni użytkownik może złożyć w systemie teleinformatycznym asystencji osobistej, o którym mowa w art. 34, oświadczenie o samodzielnym zatrudnieniu asystenta osobistego, wybranego spośród kandydatów na asystentów osobistych wpisanych do rejestru, o którym mowa w art. 36. Użytkownik posiadający ograniczoną zdolność do czynności prawnych składa oświadczenie za zgodą opiekuna prawnego.

2. W oświadczeniu, o którym mowa w ust. 1, użytkownik deklaruje samodzielne zatrudnianie, rozliczanie i prowadzenie dokumentacji związanej z zatrudnieniem asystenta osobistego.

3. W przypadku deklaracji, o której mowa w ust. 2, Zakład Ubezpieczeń Społecznych przekazuje wynagrodzenie na wyodrębniony rachunek bankowy asystenta osobistego wskazany w rejestrze, o którym mowa w art. 36.

4. Użytkownik jest obowiązany:

- 1) prowadzić na bieżąco ewidencję godzin świadczenia asystencji osobistej w systemie teleinformatycznym asystencji osobistej, o którym mowa w art. 34;
- 2) dokumentować wykonywanie umowy o świadczenie asystencji osobistej;
- 3) przechowywać dokumenty, o których mowa w pkt 2, przez okres 5 lat od dnia zakończenia wykonywania umowy o świadczenie asystencji osobistej;
- 4) udzielać powiatowi, właściwemu miejscowo wojewodzie i Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych wszelkich wyjaśnień dotyczących rozliczenia godzin świadczenia asystencji osobistej oraz przedstawiać na ich żądanie dokumenty potwierdzające wykonywanie umowy o świadczenie asystencji osobistej.

5. Po złożeniu deklaracji, o której mowa w ust. 2, a przed zawarciem z asystentem osobistym umowy o świadczenie asystencji osobistej, o której mowa w ust. 6, użytkownik jest obowiązany do ukończenia szkolenia dla użytkowników samodzielnie rozliczających i prowadzących dokumentację związaną z zatrudnieniem asystenta osobistego.

6. Użytkownik samodzielnie zatrudniający asystenta osobistego zawiera z asystentem osobistym umowę o świadczenie asystencji osobistej, do której w zakresie nieuregulowanym w niniejszym artykule stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego o umowie zlecenia.

7. Umowa o świadczenie asystencji osobistej określa w szczególności:

- 1) strony umowy;
- 2) cel i przedmiot umowy;

- 3) okres, na jaki umowa została zawarta;
- 4) czas i miejsce świadczenia asystencji osobistej;
- 5) szczegółowy i indywidualnie ustalony zakres czynności i działań świadczonych przez asystenta osobistego;
- 6) miesięczną liczbę godzin asystencji osobistej;
- 7) wysokość wynagrodzenia asystenta osobistego za świadczenie asystencji osobistej oraz sposób i termin jego wypłaty;
- 8) zakres szkoleń specjalistycznych przysługujących asystentowi osobistemu;
- 9) klauzulę poufności;
- 10) inne ustalenia i informacje istotne dla kompleksowego i efektywnego świadczenia asystencji osobistej;
- 11) warunki i sposób zmiany, a także rozwiązania umowy.

8. Umowę o świadczenie asystencji osobistej zawiera się w formie pisemnej lub elektronicznej.

9. Użytkownik samodzielnie zatrudniający asystenta osobistego składa w systemie teleinformatycznym asystencji osobistej, o którym mowa w art. 34, sprawozdanie ze świadczenia asystencji osobistej za każdy kwartał w terminie do końca miesiąca następującego po zakończeniu danego kwartału.

10. Użytkownik samodzielnie zatrudniający asystenta osobistego może zapewnić szkolenie ogólne dla asystentów osobistych, szkolenie z pierwszej pomocy oraz przeszkolenie z ewakuacji osób z niepełnosprawnościami dla asystentów osobistych przez wybór realizacji tych działań przez innego realizatora niż powiat.

11. Za asystenta osobistego samodzielnie zatrudnionego przez użytkownika składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe finansują użytkownik będący płatnikiem składek oraz asystent osobisty będący ubezpieczonym na zasadach określonych dla zleceniobiorców w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych.

12. Za asystenta osobistego samodzielnie zatrudnionego przez użytkownika, który przystąpił dobrowolnie na swój wniosek do ubezpieczenia chorobowego, składki na to ubezpieczenie finansowane są przez asystenta osobistego, a opłacane są do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych przez użytkownika, na zasadach określonych dla zleceniobiorców w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych.”

13. Zakład Ubezpieczeń Społecznych przekazuje Pełnomocnikowi Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych informacje o liczbie zgłoszonych do ubezpieczeń społecznych lub

do ubezpieczenia zdrowotnego asystentów osobistych w poszczególnych miesiącach oraz o poniesionych na ten cel wydatkach.

14. Informacje, o których mowa w ust. 13, za każdy miesiąc Zakład Ubezpieczeń Społecznych przekazuje w terminie do 25 dnia następnego miesiąca.

15. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób rozliczania i prowadzenia dokumentacji związanej z zatrudnieniem asystenta osobistego,
- 2) wzór umowy o świadczenie asystencji osobistej,
- 3) szczegółowy program i zakres godzinowy szkoleń dla użytkowników samodzielnie rozliczających i prowadzących dokumentację związaną z zatrudnieniem asystenta osobistego, a także minimalne kwalifikacje osób prowadzących te szkolenia

– uwzględniając zrozumiałość treści, łatwość rozliczania i prowadzenia dokumentacji oraz konieczność efektywnego świadczenia asystencji osobistej.

Rozdział 6

Wsparcie asystenta osobistego

Art. 15. 1. Asystencja osobista obejmuje wsparcie we wszelkich czynnościach życia codziennego w obszarach:

- 1) czynności samoobsługowych, w tym utrzymania higieny osobistej;
- 2) czynności zaleconych przez lekarza oraz wybranych czynności medyczno-pielęgniacyjnych;
- 3) prowadzenia gospodarstwa domowego i wypełniania ról w rodzinie;
- 4) przemieszczania się;
- 5) komunikowania się z otoczeniem;
- 6) podejmowania aktywności życiowej, w tym społecznej i zawodowej.

2. Asystent osobisty może, po odpowiednim przeszkoleniu i za pisemną zgodą swoją oraz użytkownika lub jego przedstawiciela ustawowego, bądź osoby pełniącej funkcję rodziny zastępczej wobec użytkownika, osoby prowadzącej rodzinny dom dziecka, w którym użytkownik przebywa albo dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, w której użytkownik przebywa wykonywać wobec użytkownika czynności medyczno-pielęgniacyjne, które na co dzień wykonuje lub mogłaby wykonywać osoba stale wspierająca.

Zgody udziela się w kontrakcie trójstronnym, o którym mowa w art. 12 ust. 1, lub w umowie o świadczenie asystencji osobistej z użytkownikiem, o której mowa w art. 14 ust. 6.

3. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw zdrowia, w drodze rozporządzenia, listę czynności, które mogą być wykonywane w ramach asystencji osobistej oraz przeszkolenia potrzebne dla bezpiecznego wykonywania wybranych czynności, uwzględniając szczególne potrzeby osób wymagających wsparcia w ramach asystencji osobistej, których zapewnienie jest konieczne dla urzeczywistnienia niezależnego życia użytkownika.

Art. 16. 1. Asystencja osobista jest świadczona osobiście przez asystenta osobistego, z wyłączeniem formy zdalnej.

2. Asystentem osobistym może być osoba, która:

- 1) jest pełnoletnia;
- 2) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo przeciwko życiu lub zdrowiu, rodzinie i opiece, czci i nietykalności cielesnej, wolności seksualnej lub obyczajności lub przeciwko mieniu na podstawie ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. z 2024 r. poz. 17 i 1228);
- 3) nie ma orzeczonego prawomocnie zakazu prowadzenia działalności związanej z wychowywaniem, leczeniem, edukacją małoletnich lub opieką nad nimi lub obowiązku powstrzymywania się od przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, zakazu kontaktowania się z określonymi osobami lub zakazu opuszczania określonego miejsca pobytu bez zgody sądu;
- 4) nie została prawomocnie pozbawiona władzy rodzicielskiej;
- 5) nie figuruje w bazie danych Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym;
- 6) ukończyła szkolenie ogólne dla asystentów osobistych;
- 7) ukończyła szkolenie z pierwszej pomocy;
- 8) ukończyła przeszkolenie z ewakuacji osób z niepełnosprawnościami;
- 9) nie jest wstępnym oraz zstępnym, krewnym w linii bocznej do trzeciego stopnia, małżonkiem, wstępnym oraz zstępnym małżonka, krewnym w linii bocznej małżonka do trzeciego stopnia, zięciem, synową, macochą lub ojczymem użytkownika, ani osobą wspólnie gospodarującą z użytkownikiem lub pozostającą z nim w faktycznym pożyciu, a także osobą pozostającą w stosunku przysposobienia z użytkownikiem.
- 10) nie jest osobą pełniącą funkcję rodziny zastępczej wobec użytkownika, osobą prowadzącą rodzinny dom dziecka w którym użytkownik przebywa, dyrektorem placówki

opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego w której użytkownik przebywa, osobą zatrudnioną w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego w której użytkownik przebywa do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,

- 11) nie jest osobą sprawującą funkcję rodziny wspierającej lub rodziny pomocowej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

3. Warunkiem podjęcia pracy z konkretnym użytkownikiem przez asystenta osobistego jest:

- 1) dokonanie wpisu do rejestru, o którym mowa w art. 36;
- 2) zawarcie z danym użytkownikiem kontraktu trójstronnego, o którym mowa w art. 12 ust. 1, lub umowy o świadczenie asystencji osobistej, o której mowa w art. 14 ust. 6, oraz
- 3) ukończenie zindywidualizowanego instruktażu przeprowadzonego przez użytkownika lub osobę stale wspierającą użytkownika, osobę pełniącą funkcję rodziny zastępczej wobec użytkownika, osobę prowadzącą rodzinny dom dziecka, w którym użytkownik przebywa, dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, w której użytkownik przebywa, polegającego na praktycznym zapoznaniu asystenta osobistego ze sposobem wykonywania poszczególnych czynności na rzecz konkretnego użytkownika.

4. W przypadku wyboru realizatora asystencji osobistej instruktaż, o którym mowa w ust. 3 pkt 3, odbywa się w obecności koordynatora asystencji osobistej lub innego przedstawiciela realizatora.

5. Asystent osobisty nie może świadczyć asystencji osobistej w wymiarze większym niż 276 godzin miesięcznie, licząc godziny świadczone wobec wszystkich użytkowników.

6. Stawka godzinowa asystenta osobistego wynosi nie więcej niż 65 złotych.

7. Stawka godzinowa asystenta osobistego podlega corocznemu wzrostowi co najmniej o wskaźnik wzrostu nominalnego przeciętnego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej za rok ubiegły.

8. Minimalna stawka godzinowa asystenta osobistego nie może być niższa niż określona na dany rok przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego w drodze obwieszczenia.

9. Asystentowi osobistemu przysługuje ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków oraz od odpowiedzialności cywilnej w zakresie świadczenia asystencji osobistej.

10. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób ustalania stawki godzinowej asystenta osobistego, uwzględniając konieczność podwyższenia stawki ze względu na:
 - a) wykonywanie czynności medyczno-pielęgniacyjnych, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 2,
 - b) odległość pomiędzy miejscem zamieszkania asystenta osobistego a miejscem świadczenia asystencji osobistej,
 - c) złożone potrzeby użytkownika,
- 2) zakres możliwych potrzeb szkoleniowych asystentów osobistych,
- 3) szczegółowy program i zakres godzinowy szkolenia ogólnego dla asystentów osobistych, szkolenia z pierwszej pomocy oraz przeszkolenia z ewakuacji osób z niepełnosprawnościami, a także minimalne kwalifikacje osób prowadzących te szkolenia

– mając na względzie konieczność zapewnienia właściwych relacji pomiędzy użytkownikiem, a asystentem osobistym oraz zagwarantowania wysokiej jakości, efektywności i poziomu bezpieczeństwa świadczenia asystencji osobistej, oraz jej realizacji zgodnie z faktycznymi potrzebami użytkownika.

11. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw instytucji finansowych, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres ubezpieczenia, o którym mowa w ust. 9, termin powstania obowiązku ubezpieczenia oraz minimalną sumę gwarancyjną, biorąc w szczególności pod uwagę specyfikę i zakres realizowanych czynności w obszarach, o których mowa w art. 15 ust. 1.

Art. 17. Asystent osobisty ma prawo do korzystania z superwizji asystencji osobistej w wymiarze nie mniejszym niż 2 godziny na pół roku.

Art. 18. 1. Użytkownikowi przysługuje nie więcej niż 4 godziny doradztwa wzajemnego w roku kalendarzowym.

2. Doradcą wzajemnym może być osoba, która:

- 1) posiada co najmniej dwuletnie udokumentowane doświadczenie korzystania z asystencji osobistej, w wymiarze co najmniej 30 godzin miesięcznie;

- 2) ukończyła szkolenie dla doradców wzajemnych.

Art. 19. 1. Asystent osobisty ma prawo uczestniczenia w czynnościach wskazanych przez użytkownika, w ramach obszarów określonych w art. 15 ust. 1, oraz prawo wstępu do miejsc wykonywania tych czynności.

2. Użytkownik nie może żądać udziału asystenta osobistego w czynnościach niezgodnych z prawem.

Rozdział 7

Świadczenie asystencji osobistej

Art. 20. 1. Asystent osobisty świadczy wsparcie pod kierunkiem użytkownika.

2. W przypadku, gdy użytkownikiem jest osoba niepełnoletnia świadczenie asystencji osobistej odbywa się przy wsparciu jej przedstawiciela ustawowego, osoby pełniącej funkcję rodziny zastępczej wobec użytkownika, osoby prowadzącej rodzinny dom dziecka, w którym użytkownik przebywa lub dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, w której użytkownik przebywa.

3. W przypadku gdy użytkownikiem jest osoba ubezwłasnowolniona świadczenie asystencji osobistej może odbywać się przy wsparciu jej przedstawiciela ustawowego.

Art. 21. 1. Prawo do asystencji osobistej ulega zawieszeniu na czas przebywania:

- 1) osadzonego w zakładzie karnym;
- 2) umieszczonego w zakładzie poprawczym i schronisku dla nieletnich;
- 3) podejrzanego w areszcie śledczym;
- 4) umieszczonego w Krajowym Ośrodku Zapobiegania Zachowaniom Dysocjalnym.

2. Asystencja osobista nie jest realizowana na terenie:

- 1) szpitala psychiatrycznego lub innej jednostki typu zamkniętego,
- 2) domu pomocy społecznej,
- 3) rodzinnego domu pomocy, o którym mowa w art. 52 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 i 1572),
- 4) zakładu opiekuńczo-leczniczego,
- 5) zakładu pielęgnacyjno-opiekuńczego,
- 6) hospicjum stacjonarnego,
- 7) placówki opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej, interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego,

- 8) innej niż wymienione w pkt 1-7 placówki zapewniającej całodobową opiekę osobom z niepełnosprawnościami, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku
- o ile podmiot wymieniony w pkt. 1-8 jest zobowiązany do zapewnienia opieki użytkownikowi.

3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się do osób umieszczonych w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, o ile dyrektor tej placówki osobiście sprawuje całodobową opiekę nad osobą uprawnioną do asystencji osobistej i prowadzi wspólnie z nią gospodarstwo domowe.

4. Przepisu ust. 2 nie stosuje się do świadczenia czynności asystencji osobistej:

- 1) niezbędnych do skorzystania z asystencji osobistej poza podmiotami wskazanymi w ust. 2, lub
- 2) gdy użytkownik realizuje obowiązki zawodowe lub odwiedza osobę przebywającą w podmiotach wskazanych w ust. 2.

5. Użytkownik tymczasowo aresztowany lub odbywający karę pozbawienia wolności lub umieszczony w Krajowym Ośrodku Zapobiegania Zachowaniom Dyssocjalnym jest obowiązany niezwłocznie powiadomić Zakład Ubezpieczeń Społecznych o tymczasowym aresztowaniu lub o odbywaniu kary pozbawienia wolności lub o umieszczeniu w Krajowym Ośrodku Zapobiegania Zachowaniom Dyssocjalnym. Obowiązek ten spoczywa również na dyrektorze aresztu lub zakładu karnego lub kierowniku Krajowego Ośrodka Zapobiegania Zachowaniom Dyssocjalnym.

6. Osoba umieszczona w zakładzie poprawczym i schronisku dla nieletnich lub jej opiekun prawny, są obowiązani niezwłocznie powiadomić Zakład Ubezpieczeń Społecznych o umieszczeniu w zakładzie poprawczym i schronisku dla nieletnich. Obowiązek ten spoczywa również na dyrektorze zakładu poprawczego lub schroniska dla nieletnich.

Art. 22. 1. Liczbę przyznanych godzin asystencji osobistej zmniejsza się o 75%, w okresie przebywania użytkownika w placówkach wymienionych w art. 21 ust. 2.

2. Liczbę przyznanych godzin asystencji osobistej zmniejsza się o 50% w okresie korzystania przez danego użytkownika z usług realizowanych w:

- 1) placówce oświatowej niezapewniającej całodobowej opieki;
- 2) ośrodka wsparcia dla osób zaburzeniami psychicznymi, o którym mowa w art. 51 ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 i 1572);
- 3) klubie integracji społecznej;
- 4) centrum integracji społecznej;

- 5) warsztacie terapii zajęciowej;
- 6) innym niż wymienione w pkt 1-5 ośrodku wsparcia lub placówce, zapewniających wsparcie dzienne.

3. W przypadku spełniania przez użytkownika przesłanek łącznie z ust. 1 i 2, liczbę przyznanych godzin asystencji osobistej zmniejsza się jednokrotnie, o wartość wskazaną w ust. 1.

4. Wynik pomniejszenia liczby przyznanych godzin asystencji osobistej zaokrągla się wzwyż, do liczby całkowitej.

5. Liczba przyznanych godzin asystencji osobistej, pomniejszonych w związku z ust. 1-4, nie może wynieść mniej niż 15 godzin miesięcznie.

6. Zmniejszenia liczby godzin asystencji, o których mowa w ust. 1 i 2, dokonuje się od kolejnego miesiąca następującego po miesiącu, w którym użytkownik rozpoczął korzystanie z usług placówki, o których mowa w art. 21 ust. 2, lub korzystał z usług wymienionych w ust. 2.

Art. 23. W przypadku jednoczesnego korzystania z:

- 1) usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- 2) zatrudnienia wspomaganego,
- 3) świadczeń szpitalnych lub stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych innych niż świadczenia szpitalne, finansowanych ze środków publicznych, o których mowa w art. 2 pkt 11 i 12 ustawy z 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 799),
- 4) innych niż asystencja osobista finansowanych ze środków publicznych form indywidualnego wsparcia osoby z niepełnosprawnością w wykonywaniu czynności, których nie może wykonywać bez korzystania ze wsparcia osób trzecich na równi z innymi osobami,
- 5) warsztatu terapii zajęciowej w rozumieniu art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych albo zakładu aktywności zawodowej, o którym mowa w art. 29 ust. 1 tej ustawy,
- 6) placówki wsparcia dziennego, o której mowa w art. 19 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- 7) jednostki organizacyjnej pomocy społecznej w rozumieniu art. 6 pkt 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,

8) hospicjum domowego

– czynności realizowane w ramach wymienionych usług oraz w ramach asystencji osobistej nie mogą być wykonywane w tym samym czasie i obejmować tych samych czynności.

Art. 24. 1. W ostatnim miesiącu obowiązywania kontraktu trójstronnego, koordynator asystencji osobistej dokonuje ewaluacji świadczenia asystencji osobistej. W ewaluacji bierze udział użytkownik i jego asystent osobisty. W ewaluacji osoby niepełnoletniej lub o ograniczonej zdolności do czynności prawnych bierze udział jej przedstawiciel ustawowy. Na wniosek użytkownika w ewaluacji może uczestniczyć doradca wzajemny, o którym mowa art. 18 ust. 2.

2. Realizatorzy i użytkownicy samodzielnie zatrudniający asystentów osobistych oraz osoby i podmioty zaangażowane przez nich przy organizacji lub świadczeniu asystencji osobistej uczestniczą w ewaluacji organizacji i świadczenia asystencji osobistej przeprowadzanej przez Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych lub podmioty zaangażowane przez niego do realizacji ewaluacji.

3. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób realizacji ewaluacji, mając na względzie konieczność zagwarantowania wysokiej jakości i właściwego poziomu bezpieczeństwa świadczenia asystencji osobistej.

Art. 25. 1. Osoba, która nienależnie korzystała z asystencji osobistej, jest obowiązana do zwrotu kosztów jej świadczenia.

2. Za nienależne korzystanie z asystencji osobistej uważa się asystencję osobistą świadczoną:

- 1) na podstawie fałszywych danych zawartych we wniosku o ustalenie prawa do asystencji osobistej, załącznikach do tego wniosku, oświadczeniach lub dokumentach albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd przez użytkownika;
- 2) w przypadku niewywiązania się z obowiązku, o którym mowa w art. 14, jeżeli zmiana danych mogła mieć wpływ na prawo do asystencji lub liczbę przyznanych godzin asystencji osobistej;
- 3) mimo braku prawa do asystencji osobistej.

3. Od ustalonych przez Zespół kosztów nienależnego korzystania z asystencji osobistej są naliczane odsetki ustawowe za opóźnienie.

4. Należności z tytułu nienależnego korzystania z asystencji osobistej ulegają przedawnieniu z upływem 3 lat od dnia, w którym decyzja o ustaleniu i zwrocie kosztów nienależnego korzystania z asystencji osobistej stała się ostateczna.

5. Bieg przedawnienia przerywa:

- 1) odroczenie terminu płatności należności,
- 2) rozłożenie spłaty należności na raty,
- 3) zastosowanie środka egzekucyjnego, o którym dłużnik został powiadomiony,
- 4) ogłoszenie upadłości dłużnika

– przy czym po przerwaniu biegu terminu przedawnienia, biegnie on na nowo od dnia następującego odpowiednio po dniu odroczenia terminu płatności należności, rozłożenia spłaty należności na raty, zastosowania środka egzekucyjnego, o którym dłużnik został powiadomiony, lub ogłoszenia upadłości.

6. Nie wydaje się decyzji o ustaleniu i zwrocie kosztów nienależnego korzystania z asystencji osobistej, jeżeli od dnia wydania ostatecznej decyzji ustalającej prawo do asystencji osobistej upłynęło więcej niż 3 lata.

7. Kwoty kosztów nienależnego korzystania z asystencji osobistej podlegają egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

8. Wojewoda może odstąpić od żądania zwrotu kwoty kosztów nienależnego korzystania z asystencji osobistej łącznie z odsetkami w całości lub w części, odroczyć termin płatności albo rozłożyć na raty, jeżeli zachodzą szczególnie uzasadnione okoliczności dotyczące sytuacji osoby zobowiązanej do zwrotu kosztów nienależnego korzystania z asystencji osobistej, której ustalono prawo do asystencji osobistej.

9. W przypadku śmierci osoby, która nienależnie korzystała z asystencji osobistej, należności, o których mowa w ust. 1, wygasają.

Rozdział 8

Realizatorzy asystencji osobistej

Art. 26. 1. Asystencję osobistą:

- 1) organizują i realizują powiaty;
- 2) mogą organizować i realizować podmioty wpisane do Rejestru Realizatorów Asystencji Osobistej, prowadzonego przez właściwego miejscowo wojewodę.

2. Wpis do rejestru, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, może uzyskać organizacja pozarządowa, o której mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2024 r. poz. 1491 i 1761), z wyjątkiem partii politycznych, europejskich partii politycznych, związków zawodowych i organizacji pracodawców, samorządów zawodowych, fundacji utworzonych przez partie polityczne i europejskich fundacji politycznych, lub spółdzielnia socjalna, jeżeli spełnia następujące warunki:

- 1) do zadań statutowych należy ochrona praw osób z niepełnosprawnością;
- 2) realizuje bezpośrednie wsparcie w codziennym funkcjonowaniu osób niepełnosprawnych, w szczególności realizuje asystencję osobistą osób z niepełnosprawnościami, przez okres co najmniej 12 miesięcy, licząc na dzień złożenia wniosku o wpis do rejestru, o którym mowa w ust. 1 pkt 2;
- 3) nie posiada zaległości w opłacaniu podatków i składek na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne;
- 4) nie posiada zaległości we wpłatach na rzecz Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych lub innych zobowiązań na rzecz Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
- 5) członkowie organu zarządzającego tego podmiotu nie byli ukarani zakazem pełnienia funkcji związanych z dysponowaniem środkami publicznymi oraz skazani prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 6) posiada zasoby organizacyjne oraz kadrowe pozwalające na zapewnienie wysokiej jakości realizacji asystencji osobistej, w szczególności:
 - a) zatrudnia lub może zaangażować co najmniej 3 osoby spełniające kryteria dla asystentów osobistych, wskazane w art. 16 pkt 2,
 - b) zatrudnia osobę zapewniającą obsługę księgową lub ma podpisaną stosowną umowę z podmiotem świadczącym usługę obsługi księgowej.

3. Realizator, o którym mowa w ust. 1 pkt 2:

- 1) zatrudnia asystentów osobistych, rozlicza wsparcie oraz monitoruje jakości ich pracy;
- 2) prowadzi obsługę płacową, kadrową, rachunkową i administracyjną współpracy użytkowników z asystentami osobistymi, w tym comiesięcznej wypłaty wynagrodzeń, w tym:
 - a) prowadzi na bieżąco ewidencję godzin świadczenia asystencji osobistej w systemie teleinformatycznym asystencji osobistej, o którym mowa w art. 34,

- b) dokumentuje wykonywanie kontraktu trójstronnego,
 - c) przechowuje dokumenty, o których mowa w lit. b, do czasu upływu 5 lat od dnia zakończenia wykonywania umowy o świadczenie asystencji osobistej,
 - d) wypłaca wynagrodzenie asystentowi osobistemu na rachunek wskazany w rejestrze, o którym mowa w art. 36,
 - e) udziela Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych wszelkich wyjaśnień dotyczących rozliczenia tych godzin z asystentem osobistym oraz przedstawia na jego żądanie dokumenty potwierdzające wykonywanie kontraktu trójstronnego;
- 3) zatrudnia koordynatora ds. asystencji osobistej;
 - 4) prowadzi szkolenia ogólne oraz organizuje szkolenia z pierwszej pomocy i ewakuacji osób z niepełnosprawnościami dla kandydatów na asystentów osobistych;
 - 5) realizuje superwizję dla zatrudnianych asystentów osobistych;
 - 6) organizuje mediacje między użytkownikiem a asystentem osobistym;
 - 7) wspiera użytkownika w wyborze asystenta osobistego zgodnie z indywidualnymi potrzebami użytkownika, jeśli użytkownik zgłosi zapotrzebowanie na takie wsparcie;
 - 8) organizuje zastępstwo za asystenta osobistego na czas jego zwolnień lekarskich, urlopów i innych okoliczności uniemożliwiających świadczenie asystencji osobistej;
 - 9) zapewnia możliwość podnoszenia kompetencji asystentów osobistych, w tym poprzez umożliwienie udziału w szkoleniach specjalistycznych;
 - 10) monitoruje, ewaluuje i kontroluje jakość usług świadczonych przez asystentów osobistych, których zatrudnia, również w miejscu i czasie ich świadczenia;
 - 11) monitoruje i rejestruje wypadki związane ze świadczeniem asystencji osobistej, w szczególności z wykonywaniem czynności medyczno-pielęgniarskich;
 - 12) prowadzi działania o charakterze informacyjnym, edukacyjnym i promocyjnym w zakresie asystencji osobistej.

4. Realizator nie może powierzyć wykonania asystencji osobistej innej osobie prawnej, z wyjątkiem sytuacji określonej w art. 30 ust. 3.

5. Realizator, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, może realizować zadania z zakresu asystencji osobistej w danym roku kalendarzowym na rzecz użytkowników, dla których łączna kwota środków przyznanych na świadczenie asystencji osobistej wynosi maksymalnie 5-krotność kwoty przychodów realizatora za rok poprzedni.

6. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, określi w drodze rozporządzenia:

- 1) tryb składania i rozpatrywania wniosków o wpis do rejestru, o którym mowa w ust. 1 pkt 2,
 - 2) sposób dokonywania wpisu i zmian w rejestrze, zakres danych objętych rejestrem oraz sposób prowadzenia tego rejestru,
 - 3) wzór wniosku, o którym mowa w ust. 2, oraz zawiadomienia o wpisie
- uwzględniając konieczność zapewnienia wysokiej jakości i bezpieczeństwa świadczenia asystencji osobistej oraz efektywnego korzystania z asystencji osobistej.

Art. 27. 1. Wojewoda dokonuje wpisu podmiotu do rejestru, o którym mowa w art. 26 ust. 1 pkt 2, na okres 4 lat, na wniosek podmiotu.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, obejmuje:

- 1) nazwę;
- 2) numer w Krajowym Rejestrze Sądowym;
- 3) NIP;
- 4) siedzibę i adres;
- 5) dane kontaktowe (telefon i adres poczty elektronicznej);
- 6) wskazanie powiatów, na terenie których zapewnia świadczenie asystencji osobistej;
- 7) dokumenty potwierdzające spełnianie wymagań określonych w art. 26 ust. 3.

3. Rozpatrzenie wniosku przez wojewodę o wpis do rejestru, o którym mowa w art. 26 ust. 1 pkt 2, następuje w terminie 30 dni od dnia jego wpływu.

4. Wojewoda przed dokonaniem wpisu do rejestru, o którym mowa w art. 26 ust. 1 pkt 2, weryfikuje spełnianie przez wnioskodawcę wymagań określonych w art. 26 ust. 3 i ust. 6 pkt 1.

5. Weryfikacja, o której mowa w ust. 4, może polegać na:

- 1) żądaniu dodatkowych dokumentów lub wyjaśnień, w tym pisemnych;
- 2) kontroli spełniania wymagań określonych w art. 26 ust. 3 i ust. 6 pkt 1.

6. Wojewoda przeprowadza kontrolę, o której mowa w ust. 5, na zasadach określonych w art. 28 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz.U. z 2023 r. poz. 190).

7. Wojewoda wpisuje wnioskodawcę do rejestru, o którym mowa w art. 26 ust. 1 pkt 2, jeżeli z weryfikacji, o której mowa w ust. 4, wynika, że wnioskodawca spełnia wymagania

określone w art. 26 ust. 3 i ust. 6 pkt 1. W przypadku niespełniania tych wymagań Wojewoda odmawia wpisu do tego rejestru.

8. Podmiot wpisany do rejestru, o którym mowa w art. 26 ust. 1 pkt 2, jest obowiązany do powiadomienia wojewody o każdej zmianie warunków stanowiących podstawę uzyskania wpisu do rejestru, o których mowa w ust. 3.

9. Wojewoda wykreśla z rejestru, o którym mowa w art. 26 ust. 1 pkt 2, podmiot w razie:

- 1) istotnego naruszenia obowiązków określonych w art. 26 ust. 3 lub w przepisach wydanych na podstawie art. 26 ust. 6 pkt 1;
- 2) uniemożliwienia kontroli, o której mowa w art. 32 ust. 1 pkt 4;
- 3) na wniosek zainteresowanego realizatora;
- 4) w następstwie wykreślenia organizacji z rejestru organizacji.

10. Wpis do rejestru, o którym mowa w art. 26 ust. 1 pkt 2, odmowa wpisu do tego rejestru oraz wykreślenie z tego rejestru następuje w drodze decyzji administracyjnej.

11. Od decyzji wojewody w zakresie wpisu do rejestru, o którym mowa w art. 26 ust. 1 pkt 2, przysługuje odwołanie do ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, w terminie 14 dni od otrzymania decyzji administracyjnej, o której mowa w ust. 10.

12. Rozpatrzenie odwołania, o którym mowa w ust. 11, następuje w terminie 60 dni od dnia jego wpływu.

13. Dane z rejestru, o którym mowa w art. 26 ust. 1 pkt 2 udostępnia się Ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia społecznego.

14. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, określi w drodze rozporządzenia wzór wniosku o odwołanie, o którym mowa w ust. 11, uwzględniając konieczność zapewnienia wysokiej jakości i bezpieczeństwa świadczenia asystencji osobistej oraz efektywnego korzystania z asystencji osobistej.

Art. 28. 1. Realizator organizuje pracę zatrudnianych przez siebie asystentów osobistych, w szczególności za pomocą koordynatora asystencji osobistej.

2. Koordynator asystencji osobistej:

- 1) przygotowuje we współpracy z użytkownikiem i asystentem osobistym projekt kontraktu trójstronnego;
- 2) uczestniczy w zindywidualizowanym instruktażu;
- 3) monitoruje świadczenie asystencji osobistej;

- 4) podejmuje bieżące interwencje i działania w razie nieprawidłowości w świadczeniu asystencji osobistej lub trudności w relacji pomiędzy użytkownikiem a asystentem osobistym;
- 5) przygotowuje i prowadzi ewaluację świadczenia asystencji osobistej.

3. Koordynator asystencji osobistej musi posiadać następujące kompetencje i kwalifikacje:

- 1) co najmniej trzyletnie udokumentowane doświadczenie w bezpośrednim wsparciu osób niepełnosprawnych lub korzystanie z asystencji osobistej, w wymiarze co najmniej 30 godzin miesięcznie przez co najmniej 1 rok;
- 2) co najmniej roczne udokumentowane doświadczenie w koordynowaniu pracy zawodowej lub wolontariackiej zespołów powyżej 5 osób;
- 3) spełnia co najmniej jedno z poniższych wymagań:
 - a) posiada co najmniej roczne doświadczenie w zarządzaniu asystencją osobistą, lub innymi niż asystencja osobista formami indywidualnego wsparcia osoby z niepełnosprawnością w wykonywaniu czynności, których nie może wykonywać bez korzystania ze wsparcia osób trzecich na równi z innymi osobami;
 - b) posiada doświadczenie świadczenia asystencji osobistej jako asystent osobisty, w wymiarze co najmniej 30 godzin miesięcznie przez co najmniej 1 rok;
- 4) posiada wykształcenie co najmniej średnie.

4. Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych zapewnia szkolenie dla koordynatorów asystencji osobistej.

5. Realizator zapewnia koordynatorom asystencji osobistej ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków oraz odpowiedzialności cywilnej w zakresie realizacji asystencji osobistej.

6. Realizator jest administratorem danych osobowych przetwarzanych w związku z wykonywaniem zadań określonych w ust. 2.

Art. 29. 1. Realizator zapewnia szkolenie ogólne dla asystentów osobistych, szkolenie z pierwszej pomocy oraz przeszkolenie z ewakuacji osób z niepełnosprawnościami dla asystentów osobistych.

2. Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych zapewnia szkolenie dla użytkowników oraz superwizję dla asystentów osobistych, a także monitoruje jakość świadczonych usług.

3. Superwizorem asystencji osobistej może być osoba, która posiada certyfikat superwizora pracy socjalnej lub:

- 1) wykształcenie wyższe z zakresu nauk społecznych, lub wykształcenie wyższe w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, oraz
- 2) 3-letnie doświadczenie zawodowe jako asystent osobisty.

4. Przed rozpoczęciem pracy superwizor asystencji osobistej jest obowiązany ukończyć szkolenie dla superwizorów asystencji osobistej.

5. Realizator przekazuje do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych sprawozdanie ze świadczenia asystencji osobistej za każdy kwartał w terminie do końca miesiąca następującego po zakończeniu danego kwartału.

6. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, wzór i sposób sporządzania rocznego raportu, o którym mowa w ust. 5, oraz sposób jego przekazywania, uwzględniając potrzebę zapewnienia kompletności i jednolitości informacji przekazywanej przez realizatorów oraz skutecznej realizacji zadań z zakresu asystencji osobistej finansowanych z budżetu państwa.

7. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowy program i zakres godzinowy szkoleń dla użytkowników, koordynatorów i superwizorów asystencji osobistej oraz doradców wzajemnych oraz minimalne kwalifikacje osób prowadzących te szkolenia,
- 2) sposób realizacji superwizji,
- 3) sposób realizacji doradztwa wzajemnego

– mając na względzie konieczność zapewnienia właściwych relacji pomiędzy użytkownikiem a asystentem osobistym oraz zagwarantowania właściwej jakości i bezpieczeństwa świadczenia asystencji osobistej.

Rozdział 9

Zadania władz publicznych związane z asystencją osobistą

Art. 30. 1. Powiat jest obowiązany zapewnić asystencję osobistą, jeżeli użytkownik wybierze powiat jako realizatora.

2. Realizacja obowiązku zapewnienia asystencji osobistej należy do zadań zleconych powiatu z zakresu administracji rządowej.

3. Powiat może zapewniać asystencję osobistą poprzez zlecenie realizowania asystencji osobistej podmiotom, o których mowa w art. 26 ust. 1 pkt 2.

4. Do zlecania zadań, o których mowa w ust. 3, stosuje się przepisy ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Art. 31. Powiat zapewnia szkolenie ogólne dla asystentów osobistych, szkolenie z pierwszej pomocy oraz przeszkolenie z ewakuacji osób z niepełnosprawnościami dla asystentów osobistych.

Art. 32. 1. Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych:

- 1) organizuje szkolenia ogólne dla użytkowników;
- 2) organizuje szkolenia dla użytkowników samodzielnie rozliczających i prowadzących dokumentację związaną z zatrudnieniem asystenta osobistego;
- 3) zapewnia doradztwo wzajemne użytkownikom, w tym użytkownikom samodzielnie zatrudniającym asystentów osobistych;
- 4) nadzoruje wykonywanie przez realizatorów i powiaty zadań określonych ustawą;
- 5) nadzoruje ustalanie przez Zespoły prawa do asystencji osobistej;
- 6) zleca wojewodom przeprowadzenie kontroli u realizatorów i w powiatach;
- 7) organizuje szkolenia dla koordynatorów asystencji osobistej;
- 8) organizuje szkolenia dla superwizorów asystencji osobistej oraz doradców wzajemnych;
- 9) organizuje i prowadzi ewaluację organizacji i świadczenia asystencji osobistej.

2. Realizację zadań, o których mowa w ust. 1 pkt 1- 3, 7 - 9 Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych może zlecić organizacjom pozarządowym, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 tej ustawy, prowadzącym działalność na rzecz osób niepełnosprawnych, zapewniającym gwarancję wysokiej jakości realizacji zadań.

3. Do nadzoru, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, stosuje się przepisy art. 34 ust. 2-4 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

4. Do nadzoru, o którym mowa w ust. 1 pkt 4, stosuje się odpowiednio przepis art. 6c ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

5. Kontrolę, o której mowa w ust. 1 pkt 6, przeprowadza się na zasadach określonych w art. 28 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie.

Art. 33. Zakład Ubezpieczeń Społecznych realizuje zadania określone w ustawie:

- 1) zapewnia osobom z niepełnosprawnościami pomoc, w tym dostęp do środków technicznych umożliwiających złożenie wniosku o ustalenie prawa do asystencji osobistej i załączników do tego wniosku;
- 2) przekazuje środki na asystencję osobistą uzyskane w ramach dotacji z budżetu państwa na wydzielony rachunek bankowy realizatora, a w użytkownika samodzielnie zatrudniającego asystenta osobistego – na wydzielony rachunek bankowy użytkownika;
- 3) finansuje asystentom osobistym ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków oraz od odpowiedzialności cywilnej w zakresie świadczenia asystencji osobistej;
- 4) ma prawo żądania od asystenta osobistego i użytkownika dokumentów potwierdzających wykonywanie umowy o świadczenie asystencji osobistej;
- 5) zapewnia wojewodom dostęp do systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 34.
- 6) przekazuje Pełnomocnikowi Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych informacje o liczbie zgłoszonych do ubezpieczeń społecznych lub do ubezpieczenia zdrowotnego asystentów osobistych w poszczególnych miesiącach oraz o poniesionych na ten cel wydatkach;
- 7) współpracuje z Pełnomocnikiem Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych w celu zapewnienia wysokiej jakości oraz efektywności świadczenia asystencji osobistej.

Art. 34. Zakład Ubezpieczeń Społecznych, we współpracy z Pełnomocnikiem Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych tworzy, rozbudowuje, dostosowuje i utrzymuje system teleinformatyczny asystencji osobistej.

Art. 35. 1. System teleinformatyczny spełnia minimalne wymagania dla systemów teleinformatycznych oraz zapewnia interoperacyjność systemu na zasadach określonych w Krajowych Ramach Interoperacyjności.

2. System teleinformatyczny spełnia wymagania zawarte w ustawie z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych.

3. System teleinformatyczny zapewnia bezpieczeństwo przetwarzanych danych osobowych oraz środki określone w art. 32 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.).

Art. 36. 1. Kandydat na asystenta osobistego składa wniosek o wpis do rejestru zawierającego następujące dane:

- 1) imię i nazwisko;
- 2) datę urodzenia;
- 3) numer PESEL albo, jeżeli nie nadano tego numeru, serię i numer dowodu osobistego lub numer paszportu;
- 4) adres miejsca zamieszkania;
- 5) adres miejsca pobytu lub ostatniego miejsca zamieszkania - w przypadku osoby nieposiadającej adresu miejsca zamieszkania;
- 6) adres do korespondencji, jeżeli jest inny niż adres zamieszkania;
- 7) adres poczty elektronicznej, jeżeli wnioskodawca taki adres posiada;
- 8) numer rachunku bankowego, na który ma być przelewane wynagrodzenie za świadczenie asystencji osobistej.

2. Kandydat na asystenta osobistego może również podać informację o ukończeniu szkolenia, o którym mowa w art. 16 ust. 2 pkt 6-8.

3. Dokonując wpisu w rejestrze, kandydat na asystenta osobistego składa oświadczenie następującej treści:

„Świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia wynikającej z art. 233 § 6 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny oświadczam, że:

- 1) dane zawarte we wniosku o wpis do rejestru są kompletne i zgodne z prawdą;
- 2) znane mi są i spełniam warunki bycia asystentem osobistym określone w art. 16 ust. 2 pkt 1-5 ustawy z dnia ... 2024 r. o asystencji osobistej osób z niepełnosprawnościami.”.

4. Klauzula ta zastępuje pouczenie właściwej instytucji o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

5. Dane z rejestru, o którym mowa w ust. 1 udostępnia się Ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia społecznego.

Art. 37. 1. Wpisu w rejestrze, o którym mowa w art. 36 ust. 1, dokonuje się z wykorzystaniem systemu, o którym mowa w art. 34, po zastosowaniu zapewnionych w systemie sposobów potwierdzenia pochodzenia oraz integralności przesłanych danych.

2. Wpisem do rejestru jest również wykreślenie albo zmiana wpisu.

Art. 38. Przed ujawnieniem wpisu w rejestrze wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu lub ostatnie miejsce pobytu kandydata na asystenta, zwany dalej “wojewodą”:

- 1) sprawdza poprawność i kompletność danych podanych we wpisie, o których mowa w art. 36 ust. 1,
 - 2) weryfikuje dane podane we wpisie, o których mowa w art. 36 ust. 1, w oparciu o dokumenty elektroniczne, o których mowa w art. 36 ust. 3
- w terminie 7 dni od dnia dokonania tego wpisu.

Art. 39. 1. Wojewoda ujawnia wpis w rejestrze, o którym mowa w art. 36 ust. 1, jeżeli jest on poprawny, kompletny i zgodny z dokumentami elektronicznymi, o których mowa w art. 36 ust. 3.

2. Jeżeli wpis w rejestrze, o którym mowa w art. 36 ust. 1, nie spełnia wymagań określonych w ust. 1, wojewoda informuje o tym kandydata na asystenta osobistego na adres, o którym mowa w art. 36 ust. 1 pkt 5-7, wskazując termin na zmianę lub uzupełnienie danych objętych wpisem do rejestru, pod rygorem usunięcia wpisu.

3. Wpis w rejestrze, o którym mowa w art. 36 ust. 1, który nie spełnia wymagań określonych w ust. 1, po upływie terminu, o którym mowa w ust. 2, podlega usunięciu.

Art. 40. Wpis w rejestrze nie podlega opłacie.

Art. 41. Kandydat na asystenta osobistego oraz asystent osobisty, którego wpis do rejestru, o którym mowa w art. 36 ust. 1, ujawniono jest obowiązany do niezwłocznego aktualizowania danych wpisanych do rejestru w przypadku ich zmiany.

Art. 42. 1. Wojewoda jest administratorem danych osobowych objętych rejestrem.

2. Dane osobowe kandydatów na asystentów osobistych i asystentów osobistych wpisanych do rejestru są jawne dla realizatorów i Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych.

3. Dane osobowe kandydatów na asystentów osobistych i asystentów osobistych wpisanych do rejestru są jawne dla osób z niepełnosprawnością, dla których ustalono prawo do asystencji, z wyłączeniem danych, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 2 – 6.

Art. 43. 1. Wojewoda usuwa wpis do rejestru w przypadku:

- 1) pisemnego wniosku osoby wpisanej do tego rejestru;
- 2) zaprzestania spełniania warunków, o których mowa w art. 16 ust. 2 pkt 2-5;
- 3) niezgodności danych w rejestrze ze stanem faktycznym po uprzednim wezwaniu do złożenia wyjaśnień w tej sprawie w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania.

2. Usunięcie wpisu następuje w drodze decyzji administracyjnej.

Art. 44. 1. W przypadku usunięcia wpisu do rejestru, o którym mowa w art. 36 ust. 1, wpis następuje, gdy decyzja stanie się ostateczna.

2. W postępowaniu administracyjnym w sprawach dotyczących wpisu do rejestru organem wyższego stopnia jest minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego.

Art. 45. Usunięcie wpisu do rejestru, o którym mowa w art. 44 ust. 1, skutkuje wygaśnięciem z mocy prawa kontraktu trójstronnego albo umowy o świadczenie asystencji osobistej z asystentem osobistym, którego ten wpis dotyczy.

Art. 46. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego przyjmuje resortowy program asystencji osobistej, finansowany ze środków Funduszu Solidarnościowego będący programem, o którym mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 296, 863, 1089, 1572 i 1615). Program może mieć charakter jednoroczny lub wieloletni.

Art. 47. Rada Ministrów corocznie, w terminie do 30 czerwca, składa Sejmowi, sprawozdanie z realizacji ustawy za rok ubiegły.

Rozdział 10

Finansowanie zadań z zakresu asystencji osobistej

Art. 48. 1. Realizowanie asystencji osobistej, w tym koszty związane z:

- 1) ustalaniem prawa do asystencji osobistej, obsługą, działaniem i wynagrodzeniem członków Zespołów,
- 2) świadczeniem asystencji osobistej, w tym koszty jej obsługi związane z zatrudnianiem asystentów osobistych, koordynatorów asystencji osobistej, prowadzeniem szkoleń, superwizji, doradztwa wzajemnego i ewaluacji,
- 3) kosztami organizacyjnymi i administracyjnymi realizatorów w wysokości 7% środków im przekazywanych na zadania związane ze świadczeniem asystencji osobistej,

- 4) kosztami organizacyjnymi i administracyjnymi użytkowników samodzielnie zatrudniających asystentów osobistych w wysokości 3% środków im przekazywanych na zadania związane ze świadczeniem asystencji osobistej,
 - 5) szkoleniem osób związanych z realizowaniem asystencji osobistej, w tym koszty ich obsługi związane ze szkoleniem członków Zespołów, trenerów dla Zespołów, szkolenia koordynatorów asystencji osobistej, superwizorów asystencji osobistej, doradców wzajemnych oraz użytkowników samodzielnie rozliczających asystentów osobistych, działania edukacyjne i promocyjne, materiały wspierające wdrażanie,
 - 6) zapewnieniem właściwej jakości oraz bezpieczeństwa świadczenia asystencji osobistej, w tym koszty szkoleń specjalistycznych dla asystentów osobistych, ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków oraz od odpowiedzialności cywilnej w zakresie świadczenia asystencji osobistych dla asystentów osobistych i w zakresie realizacji asystencji osobistej dla koordynatorów asystencji osobistej,
 - 7) działaniami organizacyjnymi i administracyjnymi związanymi z zapewnieniem przez powiaty właściwej realizacji zadań wynikających z ustawy,
 - 8) obsługą administracyjno-organizacyjną asystencji osobistej, w tym koszty tworzenia, utrzymywania i ulepszania systemów informatycznych, wpisywania realizatorów do Rejestru Realizatorów Asystencji Osobistej, wpisywania kandydatów na asystentów osobistych do rejestru, o którym mowa w art. 36 ust. 1,
 - 9) działaniami wspierającymi właściwe wdrażanie asystencji osobistej, w tym koszty działań edukacyjnych, promocyjnych, w tym kampanii społecznych promujących zostanie asystentem osobistym oraz tworzenia materiałów wspierających wdrażanie asystencji osobistej,
 - 10) monitorowaniem, ewaluacją, nadzorem i kontrolą realizacji asystencji osobistej
- są finansowane z budżetu państwa.

2. Do finansowania asystencji osobistej mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, 1572, 1717 i 1756).

3. Zakład Ubezpieczeń Społecznych otrzymuje corocznie z budżetu państwa dotację na realizację zadań określonych ustawą.

4. Zakład Ubezpieczeń Społecznych przekazuje środki na asystencję osobistą uzyskane w ramach dotacji z budżetu państwa na rachunek bankowy realizatora, a w przypadku zawarcia umowy o świadczenie asystencji osobistej – na rachunek bankowy asystenta osobistego.

5. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, na wniosek ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, może dokonywać przeniesień wydatków budżetowych między częściami budżetu państwa, działami, rozdziałami i paragrafami klasyfikacji wydatków, z przeznaczeniem na zadania wynikające z niniejszej ustawy.

6. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, sposób przekazywania środków, prowadzenia rachunków na cele asystencji osobistej oraz sprawozdawczości z wykorzystywania środków na asystencję osobistą, mając na względzie płynność realizowania asystencji osobistej.

Rozdział 11

Administracyjne kary pieniężne

Art. 49. 1. W razie stwierdzenia w wyniku kontroli, że zarząd powiatu nie realizuje zadania, o którym mowa w art. 26 ust. 1 pkt 1, właściwy wojewoda, biorąc pod uwagę przyczyny zaniechania, może nałożyć na członków zarządu powiatu administracyjną karę pieniężną, w wysokości od jednomiesięcznego do trzymiesięcznego jej wynagrodzenia za pracę, i wyznacza odpowiedni termin, nie dłuższy niż 3 miesiące, do wykonania zaniechanego obowiązku.

2. W razie kolejnego uchybienia obowiązkowi, kara pieniężna może być powtórzona.

3. Od decyzji o ukaraniu służy odwołanie do ministra właściwego do spraw administracji publicznej.

4. Kara pieniężna stanowi dochód budżetu państwa.

Rozdział 12

Zmiany w przepisach

Art. 50. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 226, z późn. zm.)¹ w art. 21 w ust. 1 po pkt 114 dodaje się pkt 114a w brzmieniu:

„114a) wartość otrzymanych świadczeń w ramach asystencji osobistej osób z niepełnosprawnościami, o której mowa w ustawie z dnia o asystencji osobistej osób z niepełnosprawnościami (Dz. U. poz. ...);”.

¹ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 232, 854, 859, 863, 1572, 1585, 1593, 1615 i 1635.

Art. 51. W ustawie z dnia 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (Dz. U. z 2024 r. poz. 380) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1a w ust. 4 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) asystentach osobistych - należy przez to rozumieć asystentów osobistych osoby z niepełnosprawnościami, o których mowa w ustawie z dnia ... o asystencji osobistej osób z niepełnosprawnościami (Dz. U. poz. ...);”;

2) w art. 2 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Do ulgi 95% przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego oraz autobusowego, na podstawie biletów jednorazowych, jest uprawniony przewodnik lub opiekun towarzyszący w podróży osobie niewidomej albo osobie niezdolnej do samodzielnej egzystencji, a także asystent osobisty towarzyszący w podróży osobie z niepełnosprawnością.”.

Art. 52. W ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej i o zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 44, 858, 1089, 1165 i 1494) w art. 34 po ust. 6 dodaje się ust. 6a w brzmieniu:

„6a. Pełnomocnik realizuje również zadania określone w ustawie z dnia ... o asystencji osobistej osób z niepełnosprawnościami (Dz. U. poz. ...).”.

Art. 53 W ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 497, 863, 1243 i 1615) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 6 dodaje się ust. 4d w brzmieniu:

„4d. Asystenci osobiści zatrudnieni przez użytkownika na podstawie umowy o świadczenie asystencji osobistej, o której mowa w art. 14 ustawy z dnia ... o asystencji osobistej osób z niepełnosprawnościami (Dz. U. ...) podlegają ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, chorobowemu oraz wypadkowemu na zasadach określonych dla zleceniobiorców.”

Art. 54. W ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2024 r. poz. 361, 852, 1473 i 1721) w art. 43 w ust. 1 po pkt 23 dodaje się pkt 23a w brzmieniu:

„23a) asystencję osobistą osób z niepełnosprawnościami, o której mowa w ustawie z dnia ... o asystencji osobistej osób z niepełnosprawnościami (Dz. U. poz. ...);”.

Art. 55. W ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 i 1572) w art. 50 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze, mogą być przyznane osobom korzystającym z usług asystencji osobistej, w wymiarze i zakresie wynikającym z potrzeb niezaspokojonych w ramach usług asystencji osobistej.”.

Art. 56. W ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478) w art. 12 w ust. 7 w pkt 7 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 8 w brzmieniu:

„8) asystentów osobistych osoby z niepełnosprawnością, o których mowa w ustawie z dnia ... o asystencji osobistej osób z niepełnosprawnościami (Dz. U. poz. ...), towarzyszących osobie niepełnosprawnej.”.

Art. 57. W ustawie z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2023 r. poz. 2111 oraz z 2024 r. poz. 1222 i 1757) w art. 2 ust. 1 w pkt 9 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 10 w brzmieniu:

„10) wydanie zaświadczenia potwierdzającego pełnienie funkcji asystenta osobistego, o którym mowa w ustawie z dnia ... o asystencji osobistej osób z niepełnosprawnościami (Dz. U. ...).”.

Art. 58. W ustawie z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz.U. z 2023 r. poz. 190) w art. 3 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Wojewoda wykonuje również zadania określone w ustawie z dnia ... o asystencji osobistej osób z niepełnosprawnościami (Dz. U. ...).”.

Art. 59. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, 1572, 1717 i 1756) w art. 50 w ust. 6 po pkt 4c dodaje się pkt 4d w brzmieniu:

„4d) realizacji asystencji osobistej, o której mowa w ustawie z dnia 2024 r. o asystencji osobistej osób z niepełnosprawnościami (Dz. U. poz. ...);”.

Rozdział 13

Przepisy przejściowe, dostosowujące i końcowe

Art. 60. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, po upływie 18 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, dokona przeglądu stosowania przepisów ustawy oraz przepisów wydanych na jej podstawie, w celu dokonania oceny systemu świadczenia asystencji osobistej oraz przedstawienia rekomendacji Radzie Ministrów w kwestii

ewentualnej konieczności podjęcia działań korygujących w systemie świadczenia asystencji osobistej.

Art. 61. 1. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, po upływie trzech lat od dnia wejścia w życie ustawy, dokona:

- 1) przeglądu stosowania przepisów ustawy oraz przepisów wydanych na jej podstawie, w tym realizacji rządowego programu Asystent osobisty,
- 2) analizy wpływu tych przepisów na dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami oraz ich rodzin, w szczególności osób stale je wspierających,

– w celu dokonania oceny systemu świadczenia asystencji osobistej dzieciom i młodzieży z niepełnosprawnościami i przedstawienia rekomendacji Radzie Ministrów w kwestii rozwiązań ustawowych umożliwiających rozwój świadczenia asystencji osobistej dzieciom i młodzieży, w tym objęcia prawem do asystencji osobistej dzieci przed ukończeniem 13 r.

2. Przegląd, ocena oraz rekomendacje obejmą w szczególności możliwy wpływ asystencji osobistej dzieci i młodzieży na:

- 1) zwiększenie ich samostanowienia i możliwości realizacji niezależnego życia;
- 2) proces deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami;
- 3) na aktywność zawodową, sytuację społeczno-ekonomiczną oraz jakość życia ich rodzin, w szczególności osób stale je wspierających.

Art. 62. 1. Do dnia 31 grudnia 2027 r. do zamówień na usługi lub dostawy udzielane przez urząd obsługujący ministra właściwego do spraw rodziny, ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego i ministra właściwego do spraw pracy oraz Zakład Ubezpieczeń Społecznych w związku z wdrożeniem asystencji osobistej nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1710, 1812, 1933 i 2185 oraz z 2023 r. poz. 412 i 825).

2. Do dnia 31 grudnia 2027 r. do zamówień na usługi lub dostawy udzielane przez wojewodę, w związku z wdrożeniem rozwiązań wynikających z wydawania przez wojewódzkie zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności decyzji ustalających prawo do asystencji osobistej nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych.

3. Zamawiający, w terminie 7 dni od dnia udzielenia zamówienia, o którym mowa w ust. 1 lub 2, zamieszcza w Biuletynie Zamówień Publicznych informację o udzieleniu tego zamówienia, w której podaje:

- 1) nazwę i adres siedziby zamawiającego;
- 2) datę i miejsce zawarcia umowy lub informację o zawarciu umowy drogą elektroniczną;
- 3) opis przedmiotu umowy, z wyszczególnieniem odpowiednio ilości rzeczy lub innych dóbr oraz zakresu usług;
- 4) cenę albo cenę maksymalną, jeżeli cena nie jest znana w chwili zamieszczenia ogłoszenia;
- 5) okoliczności faktyczne uzasadniające udzielenie zamówienia bez zastosowania przepisów o zamówieniach publicznych;
- 6) nazwę (firmę) podmiotu albo imię i nazwisko osoby, z którymi została zawarta umowa.

Art. 63. O prawo do asystencji osobistej, o którym mowa w art. 4 ust. 1 mogą ubiegać się w:

- 1) 2026 r. – osoby, które ukończyły 18 rok życia do ukończenia 65. roku życia, i które w skali potrzeby wsparcia, o której mowa w art. 4b ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej i o zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 44) uzyskały co najmniej 90 pkt;
- 2) 2027 r. – osoby, które ukończyły 18 rok życia do ukończenia 65. roku życia, i które w skali potrzeby wsparcia, o której mowa w art. 4b ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej i o zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 44) uzyskały co najmniej 85 pkt.

Art. 64. 1. Maksymalna miesięczna liczba godzin asystencji osobistej w przypadku osób, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 1, w:

- 1) 2026 r. wynosi 200 godzin.
- 2) 2027 r. wynosi 220 godzin.

2. Maksymalną miesięczną liczbę godzin asystencji osobistej, o której mowa w ust. 1 pkt 1, pomniejsza się odpowiednio o liczbę godzin asystencji osobistej uzyskiwanej na podstawie programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” przyjętego na podstawie art. 7 ust. 5 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym.

Art. 65. Wnioski o ustalenie prawa do asystencji można składać od 5 maja 2026 r., z wyjątkiem:

- 1) osób wskazanych w art. 4 ust. 1 pkt 2, które mogą składać wnioski od 1 stycznia 2027 r.
- 2) osób umieszczonych w placówkach wskazanych w art. 21. ust. 1 i 2, które mogą składać wnioski od 1 stycznia 2027 r.

Art. 66. Wnioski o ustalenie prawa do asystencji osobistej złożone:

- 1) do dnia 31 grudnia 2026 r. rozpatruje się nie później niż w terminie 90 dni od dnia złożenia wniosku;
- 2) do dnia 31 grudnia 2027 r. rozpatruje się nie później niż w terminie 60 dni od dnia złożenia wniosku.

Art. 67. Wymaganie w zakresie składu Zespołu określone w art. 8 ust. 4 obowiązuje od dnia 1 stycznia 2028 r.

Art. 68. Waloryzacja stawki godzinowej asystenta osobistego, o której mowa w art. 16 ust. 6, następuje od dnia 1 stycznia 2027 r.

Art. 69. Wymaganie w zakresie kwalifikacji koordynatora asystencji osobistej, o których mowa w art. 28 ust. 3 pkt 3, stosuje się od dnia 1 stycznia 2029 r.

Art. 70. Wymaganie w zakresie kwalifikacji superwizora asystencji osobistej, o którym mowa w art. 29 ust. 3 pkt 2, stosuje się od dnia 1 stycznia 2029 r.

Art. 71. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2026 r, z wyjątkiem:

- 1) art. 4 ust. 1 pkt 2 i ust. 3 oraz art. 6 ust. 2, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2027 r.;
- 2) art. 25-31, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.;
- 3) art. 32-35 oraz art. 60, które wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia;

4) art. 36-44, które wchodzi w życie z dniem 5 maja 2026 r.

Za zgodność pod względem prawnym, legislacyjnym i redakcyjnym

Paulina Roicka-Gruca

Zastępca Dyrektora Departamentu Prawnego
w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
/-podpisano elektronicznie/